

Czerwiec 2012 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Wydalenia i ekstradycje

Soering przeciwko Wielkiej Brytanii (7 lipca 1989 roku)

Trybunał w sprawie tej [stwierdził po raz pierwszy](#), że Państwo mogłoby ponieść odpowiedzialność, gdyby zdecydowało się wydać osobę, narażoną na poddanie złemu traktowaniu w państwie wnioskującym¹.

Trybunał w sprawie tej stwierdził, że doszłoby do naruszenia Artykułu 3 Konwencji, gdyby skarżący został wydany Stanom Zjednoczonym (rzeczywiste ryzyko poddania zjawisku „korytarza śmierci”, stanowiącemu traktowanie wykraczające poza zakres określony w Artykule 3 Konwencji).

„Rzeczywiste ryzyko złego traktowania“:

Odpowiedzialność Państwa wydającego/wydalającego jest aktualna niezależnie od tego czy państwo przyjmujące jest Państwem-Stroną Konwencji, jeżeli istnieją istotne podstawy do przyjęcia, że skarżący jest narażony na „realne ryzyko” złego traktowania.

Złe traktowanie w państwie przyjmującym

[Vilvarajah i inni przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 30 października 1991 roku: Trybunał stwierdził, że nie było podstaw do wydalenia skarżących – w tym członka społeczności tamilskiej – do Sri Lanki w 1998 roku i w związku z tym **nie doszło do naruszenie Artykułu 3 Konwencji**².

[Chahal przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 15 listopada 1996 roku: Trybunał uznał, że działacz na rzecz separatyzmu sikhijskiego, któremu doręczono nakaz deportacji z powodu zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa stałby w obliczu rzeczywistego ryzyka złego traktowania, jeżeli zostałby deportowany do Indii (Trybunał nie był usatysfakcjonowany zapewnieniami złożonymi przez Rząd Indii). **Naruszenia Artykułu 3**, gdyby nakaz wydania do Indii miał być wykonany.

[Hysi Jamaa i inni przeciwko Włochom](#), Wyrok Wielkiej Izby z dnia 23 lutego 2012 roku

Sprawa dotyczyła somalijskich i erytrejskich emigrantów, podróżujących z Libii, którzy zostali przechwyceni na morzu przez władze włoskie i odesłani z powrotem do Libii. Trybunał uznał, że **na potrzeby zastosowania Artykułu 1 Konwencji podlegali jurysdykcji Włoch**: w czasie od wejścia na pokład statków do przekazania władzom libijskim, skarżący przebywali *de jure* i *de facto* pod ciągłą i wyłączną kontrolą władz włoskich.

¹ Europejska Konwencja Praw Człowieka nie reguluje „ekstradycji, wydalenia i prawa azylowego”. Jednakże w wykonywaniu swojego prawa do „kontroli wjazdu, pobytu i wydalania obcokrajowców” (*Vilvarajah i inni przeciwko Wielkiej Brytanii*), Państwa-Strony zobowiązały się nie ograniczać praw gwarantowanych Konwencją.

2. „decyzja Państwa-Strony co do wydania ściganego może prowadzić do powstania problemu na podstawie Artykułu 3, a więc zaangażować odpowiedzialność Państwa na podstawie Konwencji, tam gdzie zostały przedstawione istotne przyczyny do tego, by uznać, że jeżeli osoba, której dotyczy sprawa, zostałaby wydana, będzie narażona na rzeczywiste ryzyko poddania torturom lub niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu w państwie wnioskującym. (wyrok w sprawie Goering, cytowany w wyroku *Cruz-Varas przeciwko Szwecji* z dnia 20 marca 1991 roku, § 70).

Trybunał stwierdził, że doszło do:

dwóch naruszeń Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania), ponieważ skarżący zostali narażeni na ryzyko złego traktowania w Libii i repatriacji do Somalii lub Erytrei. Trybunał stwierdził, że przekazując skarżących do Libii władze włoskie, z pełną świadomością faktów, naraziły ich na traktowanie niezgodne z Konwencją, a kiedy skarżący byli przekazywani do Libii, władze włoskie wiedziały lub powinny były wiedzieć, że nie zostali oni objęci wystarczającą ochroną przed groźbą arbitralnego odesłania do krajów pochodzenia.

naruszenia Artykułu 4 Czwartego Protokołu Dodatkowego (zakaz zbiorowych wydaleń). Trybunał po raz pierwszy rozstrzygał, czy Artykuł 4 Protokołu Dodatkowego Nr 4 stosuje się w przypadku wydalenia obcokrajowców do państwa trzeciego, przeprowadzonego poza terytorium kraju ([zobacz zestawienie „Zbiorowe Wydalenia”](#))

naruszenia Artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) **w związku z Artykułem 3**, ponieważ skarżący nie mogli złożyć skargi do właściwych władz, ani uzyskać dokładnej i wnikliwej oceny ich próśb przed wykonaniem deportacji.

naruszenia Artykułu 13 w związku z Artykułem 4 Czwartego Protokołu Dodatkowego do Konwencji, ponieważ środek przewidziany w prawie karnym, przeciwko personelowi wojskowemu na pokładzie statku, nie spełniał wymogu skutku zawieszającego.

Członkowie nielegalnych organizacji, osoby oskarżone o terroryzm, przeciwnicy polityczni...

- [Chahal przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 15 listopada 1996 roku (zobacz wyżej)
- [Shamayev i inni przeciwko Gruzji i Rosji](#) 12 kwietnia 2005 roku: **naruszenie Artykułu 3**, gdyby decyzja o wydaniu pana Gelogayeva Rosji (z powodu, tego że był on terrorystą i rebeliantem uczestniczącym w wojnie w Czeczenii) miała być wykonana.
- [Müslim przeciwko Turcji](#) 26 kwietnia 2005 roku: Skarżący, który po udziale w sprzeczce, w której ważny członek partii Baas oraz współpracownik Saddama Husseina został zraniony bronią palną, był ścigany przez tajne służby Iraku, uciekł do Turcji w 1998. **Brak naruszenia Artykułu 3**, gdyby decyzja o deportacji skarżącego do Iraku miała być wykonana.
- [Saadi przeciwko Włochom](#) 28 lutego 2008 roku (Wielka Izba): **naruszenie Artykułu 3**, gdyby deportacja skarżącego do Tunezji (gdzie jak twierdził, został skazany *in absentia* w 2005 roku na 20 lat więzienia za udział w organizacji terrorystycznej) miała być wykonana.
- [Baysakov i inni przeciwko Ukrainie](#) 18 lutego 2010 roku: **naruszenie Artykułu 3** w razie ekstradycji kazachskich działaczy opozycyjnych do ich kraju; Trybunał uznał, że zapewnienia przedstawione przez władze Kazachstanu były niewiarygodne i że pojawiłyby się trudności w zakresie honorowania tych zapewnień z uwagi na brak efektywnego systemu przeciwdziałania torturom.
- [Klein przeciwko Rosji](#) 1 kwietnia 2010 roku: ekstradycja z Rosji do Kolumbii izraelskiego „najemnika” skazanego w sprawie karnej byłaby **sprzeczna z Artykułem 3**. Trybunał uwzględnił raporty na temat Kolumbii przygotowane przez międzynarodowe źródła, oświadczenia wygłoszone przez Wiceprezydenta Kolumbii w sprawie skarżącego oraz mglistą naturę zapewnień złożonych przez władze kolumbijskie.

- [Khaydarov przeciwko Rosji](#) 20 maja 2010 roku: ekstradycja skarżącego (poszukiwanego przez władze pod zarzutami terroryzmu w następstwie wojny domowej) do Tadżykistanu stanowiłoby **naruszenie Artykułu 3**. Zobacz także [Khodzhayev przeciwko Rosji](#) 12 maja 2010 roku.
- Sprawy dotyczące obecnych i byłych członków nielegalnych organizacji, którzy bezprawnie wkroczyli do Turcji.

[Abdolkhani i Karimnia przeciwko Turcji](#) 22 września 2009 roku: ryzyko złego traktowania byłych członków Organizacji Mudżahedinów Ludowych w przypadku ich deportacji do Iranu lub Iraku.

Patrz [komunikat prasowy z dnia 13 kwietnia 2010 roku](#): Charahili przeciwko Turcji (nakaz deportacji do Tunezji), Keshmiri przeciwko Turcji, Ranjbar i inni przeciwko Turcji, Tehrani i inni przeciwko Turcji (nakazy deportacji do Iranu lub Iraku).

- [Y.P i L.P. przeciwko Francji](#) 1 września 2010 roku: deportacja przeciwnika reżimu wraz z rodziną na Białoruś stanowiłaby **naruszenie Artykułu 3**; Trybunał stwierdził, że upływ czasu nie zmniejszył automatycznie ryzyka na jakie narażony byłby skarżący i jego rodzina na Białorusi, gdzie jak zauważył Trybunał sytuacja pozostała niestabilna, szczególnie wobec trwającego prześladowania przeciwników reżimu.
- [Iskandarov przeciwko Rosji](#) 23 września 2010 roku: skarżący, jeden z byłych liderów tadżyckiej opozycji politycznej, zarzucił, że został bezprawnie pozbawiony wolności i wydany do Tadżykistanu, w wyniku czego był on źle traktowany i prześladowany za poglądy polityczne. **Naruszenie Artykułu 3**: mimo iż nie było możliwe ustalenie, czy skarżący podlegał rzeczywiście złemu traktowaniu w Tadżykistanie, szczególnie cechy wyróżniające jego profil i sytuację pozwalały władzom rosyjskim przewidzieć, że może być on źle traktowany w Tadżykistanie.
- [Omar Othman przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 17 stycznia 2012: skarżący, Omar Othman (znany również jako Abu Qatada), zakwestionował swoje wydalenie do Jordanii, gdzie został skazany pod swoją nieobecność za dokonanie różnych przestępstw o charakterze terrorystycznym. Trybunał uznał, że gwarancje dyplomatyczne uzyskane przez rząd Wielkiej Brytanii od rządu Jordanii były wystarczające, by zapewnić ochronę panu Othmanowi, zatem nie istniała groźba złego traktowania **ani naruszenia Artykułu 3**, gdyby pan Othman został deportowany do Jordanii. Trybunał uznał jednak, że **doszło do naruszenia Artykułu 6 (prawo do rzetelnego procesu)**, ze względu na realne ryzyko dopuszczenia dowodów uzyskanych w wyniku tortur w jego ponownym procesie w Jordanii. Trybunał uznał **po raz pierwszy**, że wydalenie stanowiłoby naruszenie Artykułu 6, który odzwierciedla międzynarodowy konsensus co do tego, że wykorzystanie dowodów uzyskanych w wyniku tortur uniemożliwia przeprowadzenie rzetelnego procesu.

Ponadto Trybunał uznał, że w sprawie tej nie dojdzie do naruszenia Artykułu 13 (prawo do efektywnego środka odwoławczego) ani Artykułu 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa), jeśli skarżący zostanie deportowany.

- [I.M przeciwko Francji](#) 2 lutego 2012 roku
Sprawa dotyczyła niebezpieczeństwa, na jakie zostałyby narażony skarżący w przypadku jego deportacji do Sudanu – gdzie został zatrzymany przez policję z powodu działalności w ruchu studenckim i jego rzekomych powiązaniach z grupami rebelianckimi w Darfurze – oraz skuteczności środków dostępnych we Francji z związku z faktem, że jego wniosek o azyl został rozpatrzony w ramach procedury przyspieszonej.
Trybunał oddalił zarzut skarżącego w zakresie Artykułu 3, ponieważ nie stał on już w obliczu deportacji do Sudanu i było, pewne, że może pozostać we Francji od kiedy przyznano mu status uchodźcy.

Naruszenie Artykułu 13 (prawo do efektywnego środka odwoławczego): podczas gdy środki odwoławcze, z których skarżący mógł skorzystać były dostępne w teorii, ich dostępność w praktyce była ograniczona przez automatyczną rejestrację wniosku w ramach procedury przyspieszonej, poprzez narzucenie krótkich terminów, praktyczne i proceduralne trudności, zważywszy na to, że skarżący był pozbawiony wolności i ubiegał się o azyl po raz pierwszy (dotyczy drugiego badania w ramach procedury przyspieszonej, zobacz [Sultani przeciwko Francji](#), wyrok z dnia 20 września 2007 roku, § 65-66). Deportacji skarżącego udało się zapobiec stosując **Regułę 39** Regulaminu Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W związku z tym Trybunał stwierdził w szczególności, że odwołanie do krajowego sądu azylowego nie ma skutku zawieszającego, gdy została zastosowana procedura przyspieszona.

- [Mannai przeciwko Włochom](#) 27 marca 2012 roku
Sprawa dotyczyła deportacji islamskiego fundamentalisty do Tunezji. Trybunał uznał, że jego deportacja do Tunezji po odbyciu wyroku we Włoszech pociągnęła za sobą groźbę poddania go torturom: **naruszenie Artykułu 3**. W 2010 roku Trybunał wskazał na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału (środki tymczasowe), że nakaz deportacji nie powinien być wykonany aż do odwołania. Wskazał również rządowi, że nie zastosowanie się do tego środka może prowadzić do **naruszenia Artykułu 34** (prawo do skargi indywidualnej).
- [Babar Ahmad i inni przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 10 kwietnia 2012 roku
Sprawa ta dotyczyła rzekomych międzynarodowych terrorystów, którzy zarzucili, że gdyby zostali wydani do Stanów Zjednoczonych, istniałaby realna groźba umieszczenia ich w zakładzie karnym o najwyższym z możliwych poziomach bezpieczeństwa (ADX Florencia, amerykańskie więzienie „Supermax”).

Brak naruszenia Artykułu 3 co do warunków pozbawienia wolności w ADX Florencia, gdyby ekstradycja do USA pana Ahmada, pana Ahsana, pana Abu Hamzy, pana Bary`ego i pana Al.-Fawwaza, została wykonana.

Brak naruszenia Artykułu 3 co do długości ewentualnych kar, gdyby zostali poddani ekstradycji.

Trybunał odroczył rozpatrywanie skargi pana Aswata, ponieważ wymagała dalszych wniosków od stron.

[Zobacz zestawienie „Terroryzm”](#)

- [Labsi przeciwko Słowacji](#) 15 maja 2012 roku
Wydalenie Algierczyka, skazanego we Francji za przygotowanie ataku terrorystycznego, ze Słowacji, po jego bezskutecznym wniosku o azyl.
Naruszenie Artykułu 3, Artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) i **Artykułu 34** (prawo do skargi indywidualnej). Trybunał uznał w szczególności, że podejrzani o terroryzm w tym czasie byli narażeni na poważne ryzyko złego traktowania w Algierii i że wydalenie skarżącego, z naruszeniem środka tymczasowego wydanego przez Trybunał, uniemożliwiło prawidłowe zbadanie jego skargi.
- [S.F. i inni przeciwko Szwecji](#) z dnia 15 maja 2012 roku
Skarga irańskiej rodziny – która uciekła z Iranu w obawie przed prześladowaniami z powodu jej zaangażowania w działalność partii politycznej walczącej o prawa Kurdów –zarzucającej, że jej członkowie byliby torturowani lub w inny sposób źle traktowani, jeśli zostaliby deportowani do Iranu.
Trybunał uznał, że skarżący mieli uzasadnione obawy, że mogą zostać poddani torturom lub nieludzkiemu traktowaniu, jeżeli zostaną deportowani do Iranu, w szczególności zważywszy na ich działalność polityczną w Szwecji, która obejmowała ujawnianie łamania praw człowieka w kraju ich pochodzenia, deportacja stanowiłaby więc naruszenie ich praw człowieka, **przewidziane w Artykule 3**.

W sprawie *H.N przeciwko Szwecji* (skarga nr 30720/09, wyrok z dnia 15 maja 2012 roku), Trybunał **nie stwierdził naruszenia Artykułu 2 i Artykułu 3**, co do obywatela Burundi, który zarzucił, że gdyby został deportowany do Burundi byłby narażony na utratę życia lub złe traktowanie.

Zdrowie

- [D. przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 2 maja 1997 roku: **naruszenie Artykułu 3**, gdyby nakaz deportacji do Saint Kitts osoby cierpiącej na AIDS w ostatnich fazach choroby został wykonany³.
- [Aoulmi przeciwko Francji](#) 17 stycznia 2006 roku: **brak naruszenia Artykułu 3** w związku z wykonaniem decyzji o deportacji skarżącego, cierpiącego na wirusowe zapalenie wątroby typu C, do Algierii. Mając świadomość, że skarżący cierpiał na poważną chorobę Trybunał nie stwierdził istnienia wystarczająco realnego ryzyka, że deportacja do Algierii byłaby spreczna z Artykułem 3.
- [Balogun przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 10 kwietnia 2012 roku: **brak naruszenia Artykułu 8**. Obywatel Nigerii zarzucił, że wydalenie go naruszałoby jego prawo do ochrony przed złym traktowaniem, jak również jego prawo do życia prywatnego. Trybunał stwierdził, że chociaż skarżący był osiadłym emigrantem, powaga wielu przestępstw związanych z narkotykami, które popełnił jako dorosły w połączeniu ze środkami zapobiegawczymi podjętymi przez władze Wielkiej Brytanii, w celu zmniejszenia ryzyka samobójstwa, były wystarczające dla uzasadnienia jego deportacji.
-

Ryzyko złego traktowania przez strony trzecie

- [N. przeciwko Finlandii](#) 26 lipca 2005 roku: skarżący zarzucił, że cierpiałby z powodu niehumanitarnego traktowania jeżeli zostałby deportowany do Demokratycznej Republiki Konga, ze względu na swoje pochodzenie w szczególności bliskie związki z byłym prezydentem Mobutu. **Naruszenie Artykułu 3** gdyby nakaz deportacji został wykonany.
- [Sufi i Elmi przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 28 czerwca 2011 roku: obie sprawy dotyczą zarzutów skarżących co do tego, że w razie powrotu do Somalii byłiby oni narażeni na realne ryzyko złego traktowania. Pan Sufi, członek mniejszościowego klanu *Reer Hamar*, twierdzi, że był prześladowany i poważnie zraniony przez milicję Hawiye, która zabiła jego ojca i siostrę. Pan Emi, który przybył do Wielkiej Brytanii w wieku 19 lat twierdzi, że zostałby uznany za przedstawiciela cywilizacji zachodniej przeciwnika islamu, ponadto gdyby wyszło na jaw jego uzależnienie od narkotyków i wcześniejsze skazanie za kradzież byłby narażony na ryzyko amputacji, publicznej chłosty lub śmierci. **Naruszenie Artykułu 3** w razie wydalenia do Somalii.
- [Collins i Akaziebie przeciwko Szwecji](#): skarga **niedopuszczalna** (decyzja z dnia 8 marca 2007 roku). Skarżące nie poparły dowodami swoich zarzutów co do tego, że byłyby narażone na rzeczywiste i konkretne ryzyko bycia poddanymi obrzezaniu po powrocie do Nigerii.
- [Omeredo przeciwko Austrii](#) (skarga nr 8969/10): skarga **niedopuszczalna** (decyzja z dnia 20 września 2011 roku): Pomimo trudności jakich może doświadczać w Nigerii niezamężna kobieta, bez wsparcia rodziny, Trybunał przypomina, że fakt, iż warunki

³ Informacja na temat wykonania tego orzeczenia dostępna [tutaj](#). Aby uzyskać więcej informacji na temat wykonania orzeczeń Trybunału, patrz www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution.

panujące w Nigerii byłyby mniej korzystne niż te, z których korzysta ona w Austrii, nie można uznać za decydujący punkt widzenia Artykułu 3 Konwencji.

- [Izevbekhai i inni przeciwko Irlandii](#) (skarga nr 43408/08): skarga **niedopuszczalna** (decyzja z dnia 17 maja 2011 roku): dotycząca matki i jej dwóch córek. Trybunał uznaje, że matka i jej mąż mogą ochronić ich córki przed klitoridektomią, w przypadku powrotu do Nigerii.
- [N. przeciwko Szwecji](#) 20 lipca 2010 roku: **ryzyko narażenia na przemoc domową w szczególności** w przypadku deportacji do Afganistanu. Trybunał zauważył, że zgodnie z raportami, około 80% afgańskich kobiet było ofiarami przemocy domowej, aktów które władze uznawały za uprawnione i których nie ścigały. **Naruszenie Artykułu 3.**
- [A.A i inni przeciwko Szwecji](#) (skarga nr 14499/09) 28 czerwca 2012 roku: sprawa dotyczyła obywateli Jemenu (matki i pięciorga dzieci) mieszkających w Szwecji w czasie egzekwowania nakazu deportacji. Zrzucili oni, że jeśli zostaną deportowani do Jemenu, będą narażeni na rzeczywiste ryzyko bycia ofiarami zbrodni honoru, ponieważ sprzeciwili się mężowi/ojcu i opuścili kraj bez jego zgody. Szwedzkie sądy uznały, że problemy skarżącej rodziny dotyczyły głównie sfery osobistej i były związane z kwestiami finansowymi, a nie honorowymi. Trybunał **nie stwierdził naruszenia Artykułu 2 ani naruszenia Artykułu 3.** Trybunał postanowił utrzymać swoje wskazania dla rządu szwedzkiego (na podstawie Reguły 39 Regulaminu Trybunału) – by nie deportować skarżącej rodziny do czasu uprawomocnienia się wyroku lub wydania innej decyzji.

“Okoliczności związane z karą śmierci”⁴

- [Soering przeciwko Wielkiej Brytanii](#) (zobacz wyżej)
- [Jabari przeciwko Turcji](#) 11 lipca 2000 roku: skarżący, obywatel irański, zbiegł z Iranu i udał się do Turcji w obawie przed karą śmierci przez ukamienowanie lub chłostą za cudzołóstwo, przestępstwo karane na mocy prawa islamskiego. **Naruszenie Artykułu 3,** gdyby nakaz deportacji został wykonany.
- [Harkins i Edwards przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 17 stycznia 2012 roku: sprawa dotyczyła skargi dwóch mężczyzn, którym, gdyby Wielka Brytania dokonała ich ekstradycji ich Stanów Zjednoczonych, groziłaby kara śmierci lub dożywotnie pozbawienie wolności bez możliwości przedterminowego zwolnienia. Trybunał odrzucił jako niedopuszczalną skargę dotyczącą rzekomego zagrożenia karą śmierci, uznając, że gwarancje dyplomatyczne dostarczone przez Stany Zjednoczone rządowi brytyjskiemu – że kara śmierci nie będzie wykonana wobec pana Harkins i Edwards – były jasne i wystarczające, by wykluczyć ryzyko, że skarżący mogą zostać skazani na śmierć w przypadku dokonania ekstradycji, szczególnie że Stany Zjednoczone mają długą historię szacunku dla demokracji, praw człowieka i rządów prawa. Trybunał uznał również, że nie byłoby to rażące nieproporcjonalne nawet gdyby sądy amerykańskie postanowiły skazać skarżących na dożywocie bez możliwości warunkowego zwolnienia. W konsekwencji nawet jeśli doszłoby do ekstradycji, **nie doszłoby do naruszenia Artykułu 3.**

⁴ § 104 [Soering przeciwko Wielkiej Brytanii](#)

Kara dożywotniego pozbawienia wolności bez możliwości przedterminowego zwolnienia

- [Nivette przeciwko Francji](#): międzynarodowy list gończy został wydany celem zatrzymania skarżącego, który był podejrzany o zabójstwo swojej dziewczyny. Skarga została uznana za **niedopuszczalną** (decyzja z dnia 3 lipca 2001 roku); zapewnienia otrzymane ze stanu Kalifornia były wystarczające, aby wyeliminować
- ryzyko skazania skarżącego na dożywotnie pozbawienie wolności bez możliwości wcześniejszego zwolnienia.
- Zobacz również [Harkins i Edwards przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 17 stycznia 2012 roku: **Brak naruszenia Artykułu 3**, gdyż nie byłoby to rażąco nieproporcjonalne, nawet gdyby sądy amerykańskie postanowiły skazać skarżących na dożywocie bez możliwości przedterminowego zwolnienia.

Ryzyko złego traktowania w przypadku wydalenia (refoulement) zgodnie z Rozporządzeniem Dublin

Celem systemu dublińskiego jest ustalenie, które z Państw Członkowskich jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego przez obywatela państwa trzeciego na terenie jednego z Państw Członkowskich Unii Europejskiej. (Konwencja Dublińska i [Rozporządzenie Dublin II](#)).

- [T.I. przeciwko Wielkiej Brytanii](#): skarżący obawiał się, że w Niemczech zostałby natychmiast wydalony do Sri Lanki⁵ gdzie, jak twierdził, był poddany złemu traktowaniu z rąk służb bezpieczeństwa jako podejrzany o przynależność do Tamilskich Tygrysów. Skarga została uznana za **niedopuszczalną** (decyzja z dnia 7 marca 2000 roku): Trybunał stwierdził, że nie ustalono istnienia realnego ryzyka, że Niemcy wydałyby skarżącego do Sri Lanki, w sposób sprzeczny z Artykułem 3⁶.
- [K.R.S. przeciwko Wielkiej Brytanii](#): Irańczyk, który przybył do Wielkiej Brytanii przez Grecję. Zgodnie z Rozporządzeniem Dublin II, Wielka Brytania poprosiła Grecję o przyjęcie odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o azyl skarżącego a Grecja wyraziła zgodę. Skarżący sformułował zarzut co do tego, że wydalenie go z Wielkiej Brytanii do Grecji byłoby sprzeczne z Artykułem 3 z uwagi na sytuację osób ubiegających się o azyl w Grecji. Skarga została uznana za **niedopuszczalną** (decyzja z dnia 2 grudnia 2008 roku) "Z braku dowodów na potwierdzenie tezy przeciwnej należy przyjąć, że Grecja wywiąże się ze swojego obowiązku w stosunku do osób zwróconych."⁷
- Znaczna liczba spraw dotyczących wydalenia (*refoulement*) na mocy „systemu dublińskiego” jest **obecnie rozpatrywana** przez Trybunał, głównie przeciwko Belgii (patrz wyrok Wielkiej Izby w sprawie [M.S.S. przeciwko Grecji](#) z dnia 21 stycznia 2011 roku), Holandii, Finlandii, Belgii, Wielkiej Brytanii oraz Francji.

Patrz Zestawienie „Sprawy dublińskie”

Środki tymczasowe (Reguła 39 Regulaminu Trybunału)

⁵ Rząd Wielkiej Brytanii zwrócił się do Niemiec o przyjęcie odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o azyl skarżącego ze Sri Lanki na mocy Konwencji Dublińskiej.

⁶ Trybunał stwierdził w tym orzeczeniu, że wydalenie skarżącego do państwa pośredniczącego nie wpłynęło na odpowiedzialność Wielkiej Brytanii za zapewnienie, że skarżący nie będzie w rezultacie decyzji o wydaleniu narażony na traktowanie sprzeczne z Artykułem 3 Konwencji.

⁷ Trybunał zauważył, że Grecja nie deportowała nikogo do Iranu.

Trybunał stosuje środki tymczasowe w znacznej liczbie spraw dotyczących wydażeń/ekstradycji. Są to środki zastosowane w trakcie **postępowañ** przed Trybunałem, które nie przesadzają kwestii sposobu, w jaki Trybunał będzie następnie orzekał co do dopuszczalności/meritum omawianych spraw. Polegają one zazwyczaj na zawieszeniu na czas rozpatrywania skargi wydalenia skarżącego.

Przykłady:

- w listopadzie 2008 r. Trybunał [uwzględnił wniosek o zastosowanie środków tymczasowych](#) złożony przez 11 Afgańczyków.
- w sprawie [Mamatkulov i Askarov przeciwko Turcji](#) Trybunał stwierdził brak naruszenia Artykułu 3; niezastosowanie się przez Turcję do środków tymczasowych (co było podstawą stwierdzenia przez Trybunał naruszenia Artykułu 34), uniemożliwiło Trybunałowi ocenienie czy istniało rzeczywiste niebezpieczeństwo w stopniu uznanym przez niego za odpowiedni w odniesieniu do skarżących wydanych z Turcji do Uzbekistanu.

Stojąc przed alarmującym wzrostem liczby wniosków o środki tymczasowe w sprawach dotyczących ekstradycji/wydażeń i konsekwencjami tego faktu dla przeciążonego już Trybunału, Prezes Trybunału wydał w styczniu 2011 roku [oświadczenie](#) przypominające Rządowi i skarżącym o stosownej, ale ograniczonej roli Trybunału w sprawach imigracyjnych, podkreślające właściwe im obowiązki dotyczące współpracy z Trybunałem ([zobacz relację prasową](#)).

Więcej informacji:

[Statystyki dotyczące środków tymczasowych 2008-2011](#)

[Statystyki dotyczące środków tymczasowych wg państw: pozwanego i docelowego](#)

Środki tymczasowe: [definicja i praktyka](#)

Inne zagrożenia

“Pozbawienie prawa do rzetelnego procesu” (Artykuł 6, prawo do rzetelnego procesu w rozsądnym terminie)

“Trybunał nie wyklucza, że wyjątkowo może powstać zagadnienie na podstawie Artykułu 6, co do decyzji o ekstradycji w okolicznościach, w których ścigany doznał cierpienia lub ryzykuje z powodu rażącego pozbawienia prawa do rzetelnego procesu w państwie wzywającym” (wyrok w sprawie *Soering*, § 113).

- [Stapleton przeciwko Irlandii](#): skarżący, oskarżony o oszustwo, zarzucił, że wydanie go do Wielkiej Brytanii, nakazane przez irlandzki sąd w wykonaniu Europejskiego Nakazu Aresztowania, byłoby sprzeczne z Artykułem 6 i stanowiłoby w szczególności pozbawienie prawa do rzetelnego procesu. Skarga została uznana za **niedopuszczalną** (decyzja z dnia 4 maja 2010 roku), skarżący mógł zwrócić się do sądów brytyjskich a następnie, w razie konieczności, do Trybunału, ponieważ Wielka Brytania jest Państwem - Stroną [Konwencji](#). Zobacz też [Mamatkulov i Askarov przeciwko Turcji](#).
- [Omar Othman przeciwko Wielkiej Brytanii](#) 17 stycznia 2012. Zobacz stronę 2 tego dokumentu.

Bieżące sprawy pozostające w związku z omawianą problematyką: warunki pozbawienia wolności osób wydalonych i oczekujących na wydalenie

Przed wydaleniem

- [Garabayev przeciwko Rosji](#) 7 czerwca 2007 roku: **naruszenie Artykułu 3** z powodu ekstradycji skarżącego do Turkmenistanu, **naruszenie Artykułu 5 § 1 (f)** (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego) w odniesieniu do pozbawienia wolności skarżącego przed ekstradycją; **naruszenie Artykułu 5 § 4** (prawo do legalności zatrzymania postanowionego niezwłocznie przed sąd) w odniesieniu do dostępności sądowej kontroli pozbawienia wolności w toku procedury ekstradycyjnej dostępności prawnego porządku aresztowania przed ekstradycją; **naruszenie Artykułu 5 § 3** (prawo do niezwłocznego postawienia przed obliczem sędziego) co do braku spełnienia tego wymogu w odniesieniu do skarżącego po jego powrocie z Turkmenistanu, **naruszenie Artykułu 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego).
- [Abdolkhani i Karimnia przeciwko Turcji \(nr 2\)](#) 27 lipca 2010 roku: **naruszenie Artykułu 3** z powodu przetrzymywania uchodźców przez trzy miesiące w piwnicy posterunku policji.
- [A.A. przeciwko Grecji](#) 22 lipca 2010 roku: **naruszenie Artykułu 3** z powodu przetrzymywania ubiegających się o azyl w złych warunkach w greckim ośrodku dla zatrzymanych. Trybunał zauważył, że zidentyfikował już braki w greckim prawie dotyczące sądowej kontroli pozbawienia wolności w celu wydalenia.
- [Propos przeciwko Francji](#) z 19 stycznia 2012 roku
Sprawa dotyczyła administracyjnego pozbawienia wolności rodziny przez dwa tygodnie w ośrodku deportacyjnym w Rouen- Oissel we Francji do czasu jej wydalenia do Kazachstanu.

-w odniesieniu do pozbawienia wolności dzieci w trybie administracyjnym:

Naruszenie Artykułu 3. Trybunał uznał, że władze nie określiły nieuchronnie szkodliwego wpływu na dzieci (w wieku pięciu miesięcy i trzech lat) pobytu w ośrodku deportacyjnym, w warunkach, który przekroczył minimalny poziom dolegliwości mieszczącym się w zakresie stosowania Artykułu 3.

Naruszenie Artykułu 5 § 1 i 4 (prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego): podczas gdy rodzice mieli możliwość zbadania legalności ich pozbawienia wolności przez sądy, Trybunał zauważył, że co do dzieci istniała luka prawna, bowiem nie mogły skorzystać one z tego rodzaju środka.

-w odniesieniu do pozbawienia wolności rodziców w trybie administracyjnym: **brak naruszenia Artykułu 3**

-w odniesieniu do całej rodziny: **naruszenie Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego)**

W sprawie *Muskhadzhiyeva i inni przeciwko Belgii* ([wyrok z dnia 19 stycznia 2010 roku](#)) Trybunał nie uwzględnił podobnej do powyższej skargi. Jednakże, biorąc pod uwagę rozwój bieżącego orzecznictwa „w najlepszym interesie dzieci” w kontekście pozbawienia wolności dzieci emigrantów, Trybunał uznał, że w najlepszym interesie dziecka jest nie tylko zachowywanie spójności rodziny, ale także ograniczenie ilości przypadków pozbawienia wolności rodzin z małymi dziećmi.

Co do pozbawienia wolności dzieci emigrantów, zobacz też [Rahimi przeciwko Grecji](#), wyrok z dnia 5 kwietnia 2011 roku.

W czasie wydalenia

- [Shchukin i in. przeciwko Cyprowi](#) 29 lipca 2010 roku: **naruszenie Artykułu 3 z powodu nieprzeprowadzenia dochodzenia** przez władze cypryjskie w sprawie zarzutów złego traktowania ukraińskich członków załogi statku w czasie deportacji.

Inne artykuły Konwencji dotyczące spraw związanych z wydaleniem

Artykuł 4 Protokołu Dodatkowego Nr 4 (zakaz zbiorowego wydalenia cudzoziemców)

Zobacz np. [Conka przeciwko Belgii](#) dnia 5 lutego 2002 roku (naruszenie: zastosowana procedura nie zapewniała wystarczających gwarancji wskazujących na to, że warunki osobiste dotyczące każdej z osób zostały rzeczywiście i indywidualnie wzięte pod uwagę, czy też [Sultani przeciwko Francji](#) dnia 20 września 2007 roku (brak naruszenia: w swojej decyzji o odmowie przyznania skarżącemu azylu władze wzięły pod uwagę zarówno ogólną sytuację w Afganistanie, jak i twierdzenia skarżących).

[Zobacz Zestawienie "Wydalenia zbiorowe"](#)

Artykuł 1 Siódmego Protokołu Dodatkowego (gwarancje proceduralne dotyczące wydalenia cudzoziemców)

Zobacz np.:

[Kaushal i inni przeciwko Bułgarii](#): dnia 2 września 2010 roku: **naruszenie Artykułu Protokołu 7** ponieważ Bułgaria nie zbadała argumentów przedstawionych przeciwko wydaleniu, nakazanemu z powodu zagrożenia bezpieczeństwa państwowego.

[Gelerie przeciwko Rumunii](#) 15 lutego 2011 roku: wydalenie uchodźcy politycznego z powodu zagrożenia bezpieczeństwa państwa: **naruszenie Artykułu 1 Protokołu 7** nakazowi wydalenia nie towarzyszyły gwarancje chroniące przed arbitralnością.

[Takush przeciwko Grecji](#) 17 stycznia 2012 roku: Albańczyk zatrzymany przez policję i natychmiastowo skierowany na rozprawę przed sądem karnym pod zarzutem udzielenia pomocy w bezprawnym wjeździe cudzoziemców do Grecji. W toku postępowania deportacyjnego, władze nakazały jego zatrzymanie, ponieważ mógł on stanowić zagrożenie dla porządku publicznego i bezpieczeństwa oraz mógł uciec przed wydaleniem. Nakaz deportacji przewidywał wpisanie imienia i nazwiska pana Takush'a do krajowego rejestru osób niepożądanych oraz Systemu Informacji Schengen. **Naruszenie Artykułu 1 Protokołu Dodatkowego Nr 7**: sprawa skarżącego nie została właściwie zbadana.

Inne artykuły

- Artykuł 5 (prawo do wolności i bezpieczeństwa) i Artykuł 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego). Również proceduralny aspekt Artykułu 3.

Patrz np.

[Garabayev przeciwko Rosji](#) (strona 8 tego dokumentu)

[Gebremedhin przeciwko Francji](#) dnia 26 kwietnia 2007 roku (skarżący sformułował zarzut co do tego, że we francuskim prawie nie przewidziano środka odwoławczego, ze skutkiem zawieszającym, od decyzji o odmowie pozwolenia na wjazd lub nakazu wydalenia. **Naruszenie Artykułu 13 w związku z Artykułem 3**

[Adamov przeciwko Szwajcarii](#), 21 czerwca 2011 roku: sprawa dotyczyła pozbawienia wolności w Szwajcarii byłego ministra energetyki Rosji, który został zatrzymany celem ekstradycji do Stanów Zjednoczonych gdzie zostało wszczęte przeciwko niemu postępowanie karne dotyczące zarzutu sprzeniewierzenia funduszy przekazanych Rosji przez Stany Zjednoczone. **Brak naruszenie Artykułu 5 § 1**: zatrzymanie Adamova

było oparte na ważnym nakazie aresztowania, wydanym w celu międzynarodowej współpracy w zwalczaniu przestępstw transgranicznych, nie naruszyło klauzuli bezpiecznego wykonania ani nie było sprzeczne z zasadą działania w dobrej wierze.

[Mathloom przeciwko Grecji](#), dnia 24 kwietnia 2012 roku: dotyczyła Irakijczyka, który był pozbawiony wolności przez ponad dwa lata i trzy miesiące w celu deportacji, chociaż wydano nakaz jego warunkowego zwolnienia. **Naruszenie Artykułu 5 § 1 (f)**

oraz Artykułu 5 § 4: ustawodawstwo greckie dotyczące pozbawienia wolności osób, których wydalenie zostało nakazane, nie przewidywało jego maksymalnego okresu i dlatego nie spełnia wymogu przewidywalności zgodnie z Artykułem 5 § 1.

- Artykuł 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego)

W znacznej liczbie wyroków Trybunał stwierdził naruszenie Artykułu 8 w sprawach dotyczących wydalenia obcokrajowców: [Boultif przeciwko Szwajcarii](#) 2 sierpnia 2001 roku; [Benhebba przeciwko Francji](#) 10 lipca 2003 roku; [Maslov przeciwko Austrii](#) 23 czerwca 2008 roku (Wielka Izba); [Kaushal i in. przeciwko Bułgarii](#) 2 września 2010 roku, [Gelerie przeciwko Rumunii](#) 15 lutego 2011 roku.

W sprawie [K.A.B. przeciwko Hiszpanii](#) (10 kwietnia 2012 roku) Trybunał stwierdził **naruszenie Artykułu 8** co do adopcji – pomimo sprzeciwu ojca - dziecka, które zostało uznane za porzucone po deportacji jego matki.

Trybunał uznał w szczególności, że beczynność władz, deportacja matki bez uprzedniej weryfikacji, brak udzielenia wnioskodawcy pomocy związanej z kwestiami formalnymi, pomimo jego niepewnej sytuacji, przypisanie skarżącemu odpowiedzialności za opuszczenie dziecka, w sposób zasadniczy przyczyniły się do ograniczenia możliwości połączenia ojca z synem, z naruszeniem prawa skarżącego do poszanowania życia prywatnego.

Sprawa w toku [De Souza Ribeiro przeciwko Francji](#): sprawa dotyczy obywatela Brazylii, który przebywał w Gujanie Francuskiej (francuski departament zamorski). Twierdzi, że przeniesienie do Brazylii stanowiło nieuzasadnioną ingerencję w jego prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, chronionego przez Artykuł 8. Powołując się na Artykuł 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) zarzuca nadto brak możliwości zakwestionowania nakazu wydalenia przed jego wykonaniem. W wyroku z dnia 30 lipca 2011 roku Trybunał uznał, że nie doszło do naruszenia Artykułu 13 w związku z Artykułem 8. Sprawa została przekazana Wielkiej Izbie na wniosek skarżącego. **Rozprawa** odbyła się w dniu 21 marca 2012 roku.